

населення у воєнний та повоєнний періоди».

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ З ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УКРАЇНІ

Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Мишко О. М.

Комунальний заклад вищої освіти «Волинський медичний інститут»

Волинської обласної ради, Луцьк, Україна

waletski@gmail.com

Вступ. Туберкульоз є надзвичайно гострою та актуальною медико-соціальною проблемою у світі та зокрема в Україні. Від туберкульозу помирає більше хворих, ніж від усіх інфекційних захворювань разом. Україна посідає сьоме місце за показником захворюваності та друге місце в Європі за рівнем смертності від туберкульозу (8,7 на 100 000 населення, в Європі – 2,6). Щорічно в Україні виявляють близько 27 000 нових випадків туберкульозу, помирає близько 3700 хворих, щодня – 10 осіб. Часто спостерігається поширений деструктивний процес зі значним виділенням мікобактерій туберкульозу. Туберкульозна інфекція існує з давніх часів і належить до найнебезпечніших захворювань, від якого в минулому вмирав кожний 7-й пацієнт (Петренко В.І., 2024; Білогорцева О.І., 2008; Валецький Ю.М., 2021, 2022, 2023, 2024).

Нині туберкульоз є важливою проблемою в Україні, що пояснюється впливом екологічного забруднення, особливостями політичної ситуації та воєнним станом у країні, високим рівнем бідності, низькою культурою населення, перевантаженою роботою закладів охорони здоров'я, поширенням алкоголізму, наркоманії та інфекції, спричиненої вірусом імунодефіциту людини (Пікас О.Б., 2024).

Мета – провести аналіз деяких статистичних даних що стосуються туберкульозу в Україні за перше півріччя 2024 р., порівнявши їх з аналогічним періодом минулого року та зробити висновки щодо епідеміологічної ситуації.

Матеріали та методи. Ми використали дані офіційної статистики щодо

туберкульозу в Україні за перше півріччя 2024 і 2023 рр. та провели їх статистичну та експертну оцінку.

Результати та їх обговорення. Захворюваність на активний туберкульоз, включаючи його рецидиви, серед усього населення України за перше півріччя 2024 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. зменшилась на 8,4%. Найбільший показник захворюваності спостерігається в Дніпропетровській (44,9 на 100 000 населення) області, а найменший – Луганській (0,0 на 100 000 населення) та Донецькій (6,2 на 100 000 населення) областях. Найбільше зростання захворюваності спостерігається у Херсонській області (+52,9%). Найбільше зменшення захворюваності – у Волинській області (–36%).

Захворюваність дітей віком 0-14 років включно на активний туберкульоз, включаючи його рецидиви, за перше півріччя 2024 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. зменшилась на 33,9%. Найбільша захворюваність спостерігається у Кіровоградській області (34,1 на 100 000 населення), а найменша – в Донецькій, Луганській, Миколаївській (0,0 на 100 000 населення). Звертає на себе увагу, що даний показник надзвичайно різко зменшився у Волинській області (у 17,8 разів), а у Полтавській області збільшився у 3,5 рази. Захворюваність дітей-підлітків віком 15-17 років включно на активний туберкульоз, включаючи його рецидиви, за перше півріччя 2024 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. зменшилась на 16,8%. Захворюваність дітей віком 0-17 років включно на активний туберкульоз, включаючи його рецидиви, за перше півріччя 2024 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. зменшилась на 30,6%.

Захворюваність дорослого населення на активний туберкульоз, включаючи його рецидиви, за перше півріччя 2024 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. зменшилась на 6,9%.

Захворюваність сільського населення значно переважає над захворюваністю міського населення (30,1 на 100 000 населення проти 21,5 на 100 000 населення).

Захворюваність на активний туберкульоз легень з бактеріовиділенням,

включаючи його рецидиви серед усього населення України за перше півріччя 2024 р. у порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. дещо зменшилась (15,2 на 100 000 населення і 15,7 на 100 000 населення відповідно).

Питома вага вперше діагностованого туберкульозу та його рецидивів, підтвердженого всіма методами, до загальної кількості усіх випадків туберкульозу за перше півріччя 2024 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. значно збільшилась і складає 67,5% і 47,6% відповідно. Що стосується туберкульозу легеневої локалізації, то слід відмітити значне зростання даного показника у Донецькій області (з 33,3% у 2023 р. до 82,7% у 2024 р.) та у Волинській області (з 41,3% у 2023 р. до 82,9% у 2024 р.). Найбільше значення даного показника є у місті Києві (96,8%), а найменше – у Дніпропетровській області (50,4%).

Висновки. 1. Захворюваність на активний туберкульоз, включаючи його рецидиви, серед усього населення України за перше півріччя 2024 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. зменшилась на 8,4%. 2. Найбільше зростання захворюваності спостерігається у Херсонській області (+52,9%), а найбільше зменшення захворюваності – у Волинській області (–36%). Цей факт потребує ретельного вивчення причин, адже різкі коливання даного показника можуть бути обумовлені гіпер- або гіподіагностикою, похибками статистики чи іншими причинами. 3. Захворюваність дітей віком 0-14 років включно на активний туберкульоз, включаючи його рецидиви, за перше півріччя 2024 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2023 р. зменшилась на 33,9%. Звертає на себе увагу, що даний показник надзвичайно різко зменшився у Волинській області (у 17,8 рази), а у Полтавській області збільшився у 3,5 рази. Цей факт потребує ретельного вивчення причин, адже різкі коливання даного показника можуть бути обумовлені гіпер- або гіподіагностикою, похибками статистики. 4. Найбільший показник захворюваності на активний туберкульоз, включаючи його рецидиви у Дніпропетровській області при найменшій питомій вазі підтверджених випадків туберкульозу всіма методами дає підстави засумніватись у достовірності даних

захворюваності та потребує поглибленого вивчення даного факту.

Література

1. Білогорцева О.І. (2008). Імунопрофілактика туберкульозу у дітей: проблеми і перспективи. *Укр. пульмонолог. журн.*, (3, дод.), 29-30.
2. Valetskyi, Y. M., Valetska, R. O., Hryshchuk, L. A., Zahorulko, V. M., Patrakeieva, L. Y., & Pakharchuk, S. M. (2022). Tuberculosis in Ukraine during the COVID--19 pandemic. *Tuberculosis, Lung Diseases, HIV Infection*, (4), 45-50. <https://doi.org/10.30978/tb-2022-4-45>
3. Petrenko, V. I., & Pikas, O. B. (2024). Scientific achievements of the department of phthiology and pulmonology of the bogomolets national medical university (on the occasion of the 100th anniversary of the founding of the department). *Tuberculosis, Lung Diseases, HIV Infection*, (3), 5–15. <https://doi.org/10.30978/tb2024-3-5>
4. Pikas, O. B., & Semeniuk, M. A. (2024). Efficiency of treatment of tuberculosis patients: Realities, problems and perspectives (review). *Tuberculosis, Lung Diseases, HIV Infection*, (3), 74–80. <https://doi.org/10.30978/tb2024-3-74>
5. World Health Organization. Regional Office for Europe (2016). Roadmap to implement the tuberculosis action plan for the WHO European Region 2016-2020: towards ending tuberculosis and multidrug-resistant tuberculosis. World Health Organization. Regional Office for Europe. <https://iris.who.int/handle/10665/329486>.

АД'ЮВАНТНА ХІМІОТЕРАПІЯ ФТОРУРАЦИЛОМ ПРИ КОЛОРЕКТАЛЬНОМУ РАКУ:

ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПОБІЧНІ ДІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Густі Є. О., Грига В. І.

Ужгородський національний університет, Ужгород, Україна

mf.husti.yevheniia@student.uzhnu.edu.ua

Вступ. Колоректальний рак (рак товстої та прямої кишки) є третьою за